

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

מאמר

לה"ע חמשה עשר באב – ה'תשל"ו

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לחמשה עשר באב, ה'תשע"ו

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה (ופרצת)

שנת הקהל

מאה וחמישים שנה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"

בס"ד.

פתח דבר

לקראת חמשה עשר באב הבעל"ט – הננו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד"ה להבין ענין חמשה עשר באב כו' שנאמר בהתועדות יום ד' חמשה עשר באב ה'תשל"ו (לפני ארבעים שנה), הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה – מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעור "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

י"א מנחם אב, ה'תשנ"ו (ופרצת),

שנת הקהל

מאה וחמישים שנה להסתלקות היולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"

ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2016 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5776 • 2016

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחי

תוכן המאמר

מעלת חמשה עשר באב – להיותו לאחרי הירידה דתשעה באב, כי, ככל שהירידה היא למטה יותר, נעשית העלי' גבוה יותר.

וכמו בענין המרכבה שעל ידה בא הרוכב למקום תחתון ביותר – שיש חילוק בין מרכבת האבות, מרכבתא עילאה, באצילות, למרכבתא תתאה, בביל"ע, מרכבת ישע' ויחזקאל – שרפים וחיות – בבריאה ויצירה, ומרכבת זכר' – סוסים – בעש'י; וכיון שהירידה דמרכבת סוסים היא למטה ביותר, הנה גם העלי' היא למעלה ביותר. וכמו בנוגע לצבי, שדוקא ע"י הירידה להרי בתר (טורי דפרודא), נעשית העלי' להרי בשמים (ענינו של משיח, דמורח ודאין).

וכן הוא בנוגע לירידת הגלות, שנמשל לשינה, ועד לעיבור (שהוא העלם יותר משינה), שדוקא עי"ז באים לעילוי גדול יותר.

וזהו ענין תשעה באב – מוסר אביך, אוהבו שוחר מוסר – שמצד גודל האהבה מייסרו כדי לתקנו כו'. ועפ"ז מובן גודל העילוי דחמשה עשר באב, ושייכותו ליוהכ"פ – העלי' לבחי' עתיק, ולכן בהם בנות ישראל יוצאות בכלי לבן – בגדי בד (כמו כה"ג ביוהכ"פ), וחולות בכרמים – השלימות שבענין הנישואין.

הקשר לשיעור חומש היומי: פסל לך – לוחות אחרונות שניתנו ביוהכ"פ, לאחרי ארבעים יום האחרונים שענינם עבודת התשובה.

בס"ד. יום ד', חמשה עשר באב, ה'תשל"ז

(הנחה בלתי מוגה)

להבין ענין חמשה עשר באב ויום הכיפורים (שעליהם נאמר במשנה¹: לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב וכיום הכיפורים), ומהי השייכות ביניהם. הנה ידוע הביאור בזה ברשימת הצ"צ², דבט"ו הוא עיקר שלימות הלכנה [כדאיתא בזהר³ שאז קיימא סיהרא באשלמותא, וכן הוא במד"ר⁴ (בנוגע לגאולת מצרים) שבימי (דוד ו)שלמה נתמלא דיסקוס של לבנה. והרי ענין זה קשור במיוחד עם ישראל, שמונין ללבנה⁵, והם עתידים להתחדש כמותה⁶, ומזה מובן, שהענין דקיימא סיהרא באשלמותא מורה על השלימות של אלו שמונין ללבנה, וכשם שבמולד הלבנה אומרים שהם עתידים להתחדש כמותה, הנה כן הוא גם לאח"ז בהשלימות שלה], וט"ו באב בפרט יש לו בחי' גבוה יותר (ביתר שאת) משאר ט"ו בחודש, עפמ"ש בביאור ע"פ לסוסתי (לרבינו הזקן)⁷, שלפ"ע כל שהירידה למטה יותר כו' כך עי"ז העלי' יותר כו', ולכן עד"ז לפי שבת"ב עיקר ירידת המל', פני לבנה כו', ע"כ העלי' שלה בט"ו באב גבוה יותר כו' (וכמבואר גם בד"ה נחמו לאדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע⁸).

(ב) **והענין** בזה, דהנה, כללות ענין הירידה קשור עם ענין המרכבה, שעל ידה בא הרוכב למקום תחתון ביותר (אך לאח"ז ה"ה מתעלה ע"י המרכבה למקום עליון ביותר, כדלקמן). ומבואר בארוכה⁹ החילוק שמצינו בענין המרכבה בנוגע לאדם העליון, שיש מרכבה דאדם (אדם התחתון, אתם קרוים אדם¹⁰), ובפרט האבות שהן הן המרכבה¹¹, שמרכבה זו נקראת מרכבתא עילאה, והיא למעלה מהמרכבות דישיעי' ויחזקאל שהם מרכבות דשרפים¹² וחיות¹³ (כמובן מזה גופא שאינם

(7) מאמרי אדה"ז תקס"ד ע' כה ואילך.
לקרית שה"ש יא, ג.
(8) עת"ר (סה"מ עת"ר ע' שכא ואילך. ע'
תלח ואילך).
(9) ראה מאמרי אדה"ז ולקו"ת שם. סה"מ
עת"ר (ס"ע תמד ואילך).
(10) יבמות סא, רע"א.
(11) ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו.
(12) ישעי' ו, ב ואילך.
(13) יחזקאל א, ה ואילך.

(1) תענית כו, ב.
(2) אוה"ת נ"ך ח"ב ע' א'צו. וראה גם
אוה"ת ואתחנן ח"ו ע' ב'קצו ואילך.
(3) ח"א קנ, רע"א. רמט, ב. ח"ב פה,
רע"א. רטו, ב.
(4) שמו"ר פט"ו, כו (וראה לקר"ש ח"ח ע'
הערה 26).
(5) סוכה כט, א ובחדא"ג מהרש"א שם.
(6) סדר קידוש לבנה — מסנהדרין מב, א.

מרכבה דאדם, ובפרט האבות), והו"ע מרכבתא תתאה. ובוזה גופא ישנו החילוק שאינו דומה בן כרך שראה את המלך לבן כפר שראה את המלך¹⁴, שלכן מרכבת ישעי' היא בשרפים, משא"כ מרכבת יחזקאל היא בחיות. ולמטה מהם היא המרכבה שראה זכרי', שהי' כבר לאחר החורבן¹⁵ (כמבואר בנבואתו), שראה מרכבת סוסים¹⁶. והחילוק באופן המרכבה הוא בערך להמקום שאליו צריכים להגיע. והיינו, שמרכבתא עילאה היא מרכבת האבות, שהם נשמות דאצילות (ובפרט ע"פ המבואר בתו"א ד"ה משה ידבר¹⁷), אלא ששם גופא הרי זה באופן של מרכבה. ומרכבתא תתאה היא בעולמות ביי"ע, החל ממרכבת ישעי', מרכבה דשרפים, שהיא בעולם הבריאה, ששם מתחיל כבר עלמא דפרודא¹⁸, אבל אעפ"כ, הרי זה עדיין כמו כרך שבו רגילים לראות את המלך (בן כרך שראה את המלך), שלכן, עולם הבריאה אינו אמיתית ענין היש, אלא רק אפשריות לישות ומציאות¹⁹. ומזה נמשך למטה יותר במרכבת יחזקאל, על נהר כבר²⁰, שהיא מרכבה דחיות (בעולם היצירה). ולמטה מזה היא מרכבת סוסים שראה זכרי', שהיא בעולם העשי', ששם היא התגברות הלעו"ז ועד שהם מושלים ושולטים בו (כמבואר בע"ח²¹ והובא בתניא²²), ולכן היא מרכבת סוסים, שיוודת למקום נמוך ביותר, למטה יותר מהמרכבות שלמעלה מזה. אמנם, כללות הירידה שע"י ענין המרכבה היא צורך עלי', ומזה מובן, שככל שהירידה היא למטה יותר, הנה גם העלי' שלאח"ז היא באופן עליון ביותר²³.

וזזהו שמצינו גם בנוגע לצבי (שלפעמים נק' זה הירידה בשם צבי²⁴) שהוא במרוצה יותר, דכתיב²⁵ סוב דמה לך דודי לצבי או לעופר האילים על הרי בתר, דהרי בתר הם טורי דפרודא²⁶, בעולמות הנפרדים, עד לתחתון שאין למטה הימנו. אך דוקא ע"י ירידה זו נעשית העלי' להרי בשמים, כמ"ש²⁷ ברח דודי ודומה לך לצבי או לעופר האילים על הרי

20 יחזקאל א, א.

21 שער מב (שער דרושי אבי"ע) ספ"ד.

22 פרק ו.

23 ראה סה"מ עת"ר שם: "כשם שהסוס

רץ מגבוה לנמוך, כמ"כ ג"כ רץ מנמוך לגבוה כו".

24 סה"מ עת"ר שם.

25 שה"ש ב, יז. וראה תו"א הוספות קיז,

א. אוה"ת לך פג, ב ואילך.

26 זהר ח"א קנח, א.

27 שה"ש ח, יד.

14 חגיגה יג, ב.

15 בסה"מ עת"ר שם: "שהי' רחוק

מזה"ב" (משא"כ ישעי' ויחזקאל, "הגם שהי' בזמן הגלות, מ"מ הי' קרוב לזה"ב".

ובלקר"ת: "שהיו בזמן הבית וקרוב לו").

16 זכרי' ו, ב"ג.

17 סח, ג.

18 ראה זח"א כב, א.

19 ראה סה"מ תרנ"ט ע' ריג. תרס"ב ע'

שנו. תרס"ג ח"א ע' קצד. תרצ"א ע' רפה.

וש"נ.

בשמים, שזוהי דרגא נעלית ביותר למעלה, וגם בעבודת האדם הרי זה קשור עם מ"ש²⁸ והריחו ביראת ה', כדאיתא בגמרא²⁹ שזהו הסימן על משיח שמנסים אותו אם הוא מורח ודאין. וענין זה נעשה ע"י הירידה בזמן הגלות, שהיא ירידה שאין למטה הימנה (בדוגמת התחתון שאין למטה הימנו בעולמות), שדוקא עי"ז נעשה העלי' על הרי בשמים, שהו"ע דמורח ודאין, והריחו ביראת ה' (עם כל הפרטים שנימנו בנבואת הישועה).

ג) **והנה** בדוגמת האמור לעיל בנוגע לענין המרכבה שהירידה היא צורך עלי', כן הוא גם בכללות ענין הירידות, ועד להתחלת ענין הירידה, כמבואר בארוכה במאמרי כ"ק מו"ח אדמו"ר מימי הגאולה די"ב י"ג תמוז תרצ"א³⁰ שהתחלת כל הירידות היא מהשכירה דעולם התהו (שהו"ע בונה³¹ על מנת לסתור³²), שע"ז ניתנה האפשריות לענין מיעוט הלבנה (שעל זה אומר הקב"ה הביאו כפרה עלי שמיעטתי את הירח³³), שמזה היתה האפשרות לחטא הראשון — חטא עה"ד, שממנו היתה האפשרות שיהי' אח"כ חטא העגל (שלכן יש צורך בענין הכפרה דיוהכ"פ), ולאח"ז גם האפשריות לכללות הענין דמפני חטאינו גלינו מארצנו³⁴, עד למצב של חושך כפול ומכופל שבזמן דעקבתא דעקבתא דמישחא. ומזה מובן, דכשם שבתחלת הבני' הראשונה דעולם התהו (עוד לפני בריאת האדם דעולם התיקון) באופן דבונה על מנת לסתור הי' גלוי וידוע שהסתירה היא על מנת לבנות, הנה כן הוא גם בכל הירידות שלאח"ז עד לירידת הגלות כו'.

ובהקדים שכללות ענין הגלות כולל גם ענין ירידת הנשמה למטה (כמבואר באגה"ק³⁵), שזוהי ירידה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא³⁶, שהרי הנשמה תחילתה היא במעמד ומצב דטהורה היא³⁷, כמבואר בכ"מ³⁸ הפירוש בזה שמקומה הוא בבחי' טהירו עילאה, ומשם ירדה לבירא עמיקתא, לעולם התחתון שאין תחתון למטה הימנו, שבו יכולים להיות כל הענינים המנויים לעיל, החל ממיעוט הירח כו' ועד

נצבים ע' תקפב ואילך.	28) ישע"י יא, ג.
33) חולין ס, ב.	29) סנהדרין צג, ב.
34) בתפלת מוסף דיו"ט.	30) ד"ה על כן יאמרו המושלים (סה"מ
35) ס"ד.	קונטרסים ח"א קצב, א ואילך. סה"מ תרצ"א
36) לשון חז"ל — חגיגה ה, ב.	ע' שיט ואילך).
37) ברכת "אלקי נשמה".	31) ע"פ שבת לא, ב.
38) לקו"ת ר"פ דברים. ובכ"מ.	32) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ג
	ח"ב ע' תשכח. מאמרי אדמו"ר האמצעי

לירידה דזמן הגלות. ובפרטיות יותר, הנה על זמן הגלות נאמר³⁹ אני ישנה בגלותא. ומבואר במאמרים⁴⁰, שיש עוד אופן בגלות מה שהוא בבחי' עיבור, שזהו העלם יותר משינה, כי, בעת השינה יש אמנם ענין הסתלקות כחות הנעלים כמו כח השכל וכי'⁴¹ [ואע"פ שהכחות הפשוטים כמו כלי העיכול הם בשלימות, ואדרבה, הם ביתר שאת⁴², כיון שאין שליטת השכל והמוח בהם, הרי זה בכל זאת ענין של שינה], אבל אעפ"כ, יש יכולת להקיצו, משא"כ ההעלם דעיבור הוא כאילו אינו במציאות (כמבואר בכ"מ, ועד להדין בזה בנוגע לכו"כ פרטים).

אמנם כל עניני ירידות הנ"ל הם כמו התחלת הירידה דשבירת עולם התהו באופן דסותר על מנת לבנות, שהיא מלכתחילה ברצון הקב"ה, כמ"ש⁴³ נורא עלילה על בני אדם, מצד הכוונה הפנימית שבזה — כיון שדוקא עי"ז ישנה האפשריות (ובמילא הרי זה בא אח"כ גם בפועל) לעלי' הכי גדולה, שתהי' אהבה גדולה ביותר ואהבה פנימית ביותר, שבגלל זה מניחים אפילו לבנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, שנשמתו, שהיא מבחי' טהירו עילאה, תרד לבירא עמיקתא, ועד לירידה אחרי ירידה וגלות לאחרי גלות כו'.

וזוהי גם הכוונה בכללות העבודה דתורה ומצוותי' למטה דוקא, כמארז"ל⁴⁴ בראתי יצה"ר ובראתי לו תורה תבלין, וידוע הפירושו⁴⁵ בדיוק הלשון תבלין, שענין התבלין הוא למתק את המאכל⁴⁶, וכן הוא בנמשל, שהעבודה היא בכל לבבך⁴⁷, בשני יצריך⁴⁸, ועד שאין זה באופן דלבי חלל בקרבי⁴⁹, שאין לו יצה"ר⁵⁰, אלא יתירה מזה⁵¹, שמגיע לדרגת אברהם שנאמר בו⁵² ומצאת את לבבו נאמן לפניך, ואיתא בירושלמי⁵³

39) שה"ש ה, ב. זהר ח"ג צה, א. וראה סה"מ עת"ר שם (ע' תמג).

40) סה"מ עת"ר שם. המשך תער"ב ח"ב ע' א'קלה.

41) ראה המשך תער"ב שם. סה"מ ה'ש"ת ע' 8. ובכ"מ.

42) ראה תו"א לך לך יב, ג.

43) תהלים סו, ה. תנחומא וישב ד. וראה מאמרי אדה"ז על מארז"ל ע' קמא ואילך.

44) תולדות ד"ה ויתן לך פי"ד. וראה ד"ה לא היו יו"ט לישראל כט"ו באב תשמ"ז ושיחת ט"ו באב תשמ"ז (התוועדות תשמ"ז ח"ד ע' 190 ואילך).

44) קידושין ל, ב.

45) ראה אור תורה להרב המגיד סימן רכט. אוה"ת עקב ע' תריט.

46) ראה תניא פכ"ז (לד, ב).

47) ואתחנן ו, ה.

48) ברכות נד, א. ספרי ופרש"י עה"פ.

49) תהלים קט, כב.

50) ראה ירושלמי ברכות פ"ט ה"ה. סוטה פ"ה ה"ה. תניא פ"א (ה, ב).

51) ראה לקו"ש ח"ה ע' 64 הערה 53.

52) נחמי' ה, ט.

53) ברכות שם.

שעשה יצר הרע טוב, שזוהי הדרגא דאתהפכא, והיינו, שלאחרי כללות העבודה באופן דאתכפיא, שזוהי כללות העבודה בזמן הגלות, אזי באים לשלימות העבודה, עד שאת רוח הטומאה אעביר מן הארץ⁵⁴, ויתירה מזה, שאתהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא⁵⁵ (כב' הפירושים במזמור שיר ליום השבת⁵⁶, למשבית מזיקין מן העולם, ויתירה מזה, משביתן שלא יזיקו, כמ"ש⁵⁷ וגר זאב עם כבש גו' ונער קטן נוהג במ).

ד) וזהו גם הקישור עם תשעה באב, שעז"נ⁵⁸ שהו"ע מוסר אביך⁵⁹, בחי' ואוהבו שוחרו מוסר⁶⁰, והיינו, שאע"פ שבגלוי רואים ענין של מוסר, הרי אדרבה, ענין זה מורה על תוקף האהבה. וכידוע המשל בזה, שבנוגע למי שאינו בנו, אינו מכניס את עצמו כ"כ להיות שוחרו מוסר בכל הפרטים שבדבר, ודוקא בנוגע לבנו, הנה מרוב אהבתו לבנו, שנוגע לו מאד קלקולו ורוצה בתקונו, לכן מייסר אותו כו'. וכמבואר בכ"מ בספרו של הרב המגיד⁶¹, שכל נשמה וכל אחד מישראל הוא בדוגמת בן קטן שאביו משתעשע עמו ומוותר לו (גיט אים נאָך), ולכן משפיל ומוריד את עצמו לעזוב כל עניניו ולהתלבש בענינים כאלו שהם לפי אופן הבנת והשגת הבן הקטן, שזהו דוקא מצד היותו בנו, שהוא מעצמות האב, ועד להלשון בתניא⁶² (גם בנוגע לנשמה כפי שהיא למטה), שנפש השנית בישראל היא חלק אלקה ממעל ממש.

ה) ועפ"ז מובן גודל העילוי דחמשה עשר באב, דכיון שבא לאחרי תשעה באב שבו היא הירידה הכי תחתונה בספירת המלכות, נעשית אז העלי' הכי גדולה, שנמשך ומתגלה בחי' עתיק בספירת המלכות. וזוהי גם השייכות בין חמשה עשר באב ויום הכיפורים, כי, ביוהכ"פ, אחת בשנה⁶³, יום שנתחייב בחמש תפלות⁶⁴, עולה ספירת המלכות עד לבחי' עתיק⁶⁵. ומעלת יום זה מתגלה ונראה גם בעניני עוה"ז התחתון

הי' החורבן באב"י.	54 זכרי' יג, ב.
59 משלי א, ח.	55 זהר ח"א ד, א.
60 שם יג, כד.	56 תהלים צב, א. תו"כ בחוקותי כו, ו.
61 ראה לקוטי אמרים ואור תורה בתחילתם.	ילקוט שמעוני בחוקותי רמז תערב. וראה אוה"ת תהלים (יהל אור) ע' שכח ואילך. שם ס"ע תרל ואילך. לקו"ש ח"ז ע' 188 ואילך.
62 רפ"ב.	57 ישע"י יא, ו.
63 תצוה ל, י.	58 סה"מ עת"ר שם (ע' תמוז. ושם לעיל
64 ראה לקו"ת ס"פ פינחס.	מיני': "דלכאורה אינו מובן, והלא אב הוא
65 ראה פרי עץ חיים שער יוה"כ ספ"א.	כח', שהוא מקור הרחמים, אב הרחמים, ואיך
פ"ה. לקו"ת אחרי כח, ב. סידור עם דא"ח	

ןועד שגם בעקבתא דעקבתא דמשיחא, הנה אע"פ שחרב ביהמ"ק, ישנם כמה מנהגי ישראל שמזכירים ומגלים הענין דחמשה עשר באב⁶⁶, ועאכו"כ כפי שענין זה הוא בתכלית העילוי⁶⁷, כדאיתא במשנה⁶⁸ (בנוגע להיו"ט דחמשה עשר באב ויום הכיפורים) שבהם בנות ישראל יוצאות בכלי לבן כו' וחולות בכרמים וכו', ומבאר הצ"צ ברשימה הנ"ל⁶⁹, שכלי לבן היינו בגדי בד אשר הכה"ג לבש ביוהכ"פ ⁷⁰נוהיינו, שאע"פ שביוהכ"פ היו גם כמה עבודות שנעשו בבגדי זהב, הרי ההשוואה דחמשה עשר באב ליוהכ"פ היא בענין כלי לבן בגדי בד⁷¹, והרי ידוע⁷² שהענין דבגדי בד, בבד בבד יהי⁷³, שהו"ע האחדות, קשור עם בחי' עתיק, ששם היא שלימות האחדות, שהרי לית שמאלא בהאי עתיקא⁷⁴. ועוד זאת, שאז היו בנות ישראל יוצאות וחולות בכרמים וכו', שזה קשור עם ענין הנישואין, שעיי"ז נעשית השלימות דזכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא את שמם אדם⁷⁵, והיינו, שנעשית שלימות באדם דלמטה, ועד שממשיך מהמקום שעליו נאמר⁷⁶ שקוב"ה לא שריא אלא באתר שלים, שזהו מקום שלמעלה מאתערותא דלתתא, אלא שבשביל זה יש צורך שהמטה יהי' באופן של שלימות⁷⁷, שזהו בדוגמת הענין דקיימא סיהרא באשלמותא.

ו) **וכל** זה נמשך בכל חמשה עשר בחודש אב בכל שנה ושנה. וע"פ המבואר באגה"ק⁷⁸ בנוגע לר"ה, שמדי שנה בשנה מאיר אור עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה, הרי מובן שכן הוא גם בכל עניני השנה, ועד"ז בנוגע לחמשה עשר באב בכל שנה ושנה, עד לשנה זו.

ז) **וענין** זה קשור גם עם הקביעות דחמשה עשר באב בשנה זו בנוגע לשיעור חומש דיום זה (כידוע תורת רבינו הזקן⁷⁹ שצריך לחיות עם הזמן, דהיינו, עם פרשת השבוע). דהנה, התחלת השיעור הוא פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים⁸⁰, שזוהי התחלת ענין יוהכ"פ שבו

רמט, ג ואילך. עטרת ראש שער יוה"כ פ"א. ובכ"מ.

66 ראה רמ"א יו"ד סרמ"ו סכ"ג. הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ח.

67 ראה לקו"ת שם, סע"ב ואילך. עטרת ראש שם פ"ב. אוה"ת אחרי ע' תקנב ואילך. וראה ד"ה כתונת בד שנה זו (לעיל ע' 000).

68 תשא ל, לד.

69 זהר ח"ג קכט, א. ועד"ז שם רפט, א.

70 בראשית ה, ב. וראה זהר ח"א קסה, א. וראה גם יבמות סב, ב. סג, א. זהר ח"ג ז,

ב. קט, ב. רצו, א.

71 ראה זהר ח"ג ז, סע"ב.

72 ראה לקו"ת שה"ש כד, א ואילך.

73 סי"ד.

74 ספר השיחות תש"ב ע' 29 ואילך

(הועתק ב"היום יום" ב' חשון).

75 עקב יו"ד, א.

ניתנו לוחות אחרונות⁷⁶, שהתחלת עבודת האדם בענין זה — ע"י משה רבנו, בחיר האנושי⁷⁷ — היתה בציווי ועשי' דפסל לך שני לוחות אבנים כראשונים. וסיום השיעור הוא ואנכי עמדתי בהר כימים הראשונים (של לוחות הראשונות) ארבעים יום גו'⁷⁸, ודרשו חז"ל⁷⁹ מה הראשונים ברצון אף האחרונים ברצון. ומזה מוכן, שכשם שבנוגע ללוחות שניתנו כימים אלו, לוחות שניות לגבי לוחות ראשונות, יש בזה מה שאין בזה, ועד שאיתא במדרש⁸⁰ שאמר הקב"ה למשה אל תצטער בלוחות הראשונות שלא היו אלא כו', ובלוחות השניים אני נותן לך כו' כפלים לתושי'⁸¹, הנה כן הוא גם בנוגע לימים הראשונים והאחרונים, שנוסף על העילוי דימים הראשונים (שעז"נ ואנכי עמדתי גו' כימים הראשונים), יש גם עילוי בימים האחרונים, כי, העבודה בארבעים ימים הראשונים היתה עבודת הצדיקים, ואילו בארבעים ימים האחרונים היתה עבודת בעלי תשובה שלמעלה מעבודת הצדיקים⁸². ועד שענין זה קשור עם העילוי דלעתיד לבוא, שהרי משיח (שעליו נאמר והריחו ביראת ה', דמורח ודאין, כנ"ל ס"ב) אתא לאתבא צדיקיא בתיובתא⁸³.

וכל זה נעשה ע"י מעשינו ועבודתינו במשך זמן הגלות⁸⁴, כפי שרצה הקב"ה — באופן דנורא עלילה על בני אדם — שתהי' ירידה בגלות בכלל, ועד שבגלות גופא תהי' ירידה מדרגא של שינה לדרגא של עיבור (כנ"ל ס"ג), כדי שלאח"ז יהי' הענין דהרה וגם ילדה גו' את בני⁸⁵, בקרוב ממש, באופן שקהל גדול ישובו הנה⁸⁶, ובאופן שאתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל⁸⁷, ואף אחד מישראל לא ישאר בגלות⁸⁸, כיון שהקב"ה מלקט את כל אחד (לאחד אחד) בפ"ע⁸⁹, ומביא אותו באופן דקוממיות⁹⁰ לארצנו הקדושה, בקרוב ממש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

76 תענית ל, ב.	83 ראה זהר ח"ג קנג, ב. לקו"ת ר"ה נח,
77 פירוש המשניות להרמב"ם סנהדרין	ד. האזינו עה, סע"ב. שמע"צ צב, ב. שה"ש
78 הקדמה לפרק חלק "היסוד השביעי".	מה, א. נ, סע"ב.
79 עקב יו"ד, יו"ד (ובפרש"י).	84 ראה תניא רפל"ז.
80 פרש"י עה"פ. וראה סדר עולם רבה	85 ישע"י סו, ח.
81 פרק ו. פרש"י תשא לג, יא. עקב ט, יח.	86 ירמי' לא, ז.
82 שמו"ר רפמ"ו.	87 ישע"י כז, יב.
83 איוב יא, ו.	88 ראה לקו"ש חי"א ע' 1 ואילך.
84 ראה המשך תרס"ו ע' קיד ואילך.	89 ראה פרש"י נצבים ל, ג.
85 סה"מ תרפ"ט ע' סז ואילך.	90 בחוקותי כו, יג.

הוספה

בי"ה, חמשה עשר באב, ה'תשכ"ה
ברוקלין, נ.י.

מר מרדכי שי' אלעי
בני ברק

שלום וברכה!

תי"ח בעד שימת לבבו לשלוח לי ספר שירים שלו "דורות", שאעי"פ שנתקבל בימים שעדין לא נהפכו לששון ולשמחה, אבל הרי ידוע שבעניני תורה אפילו ענינים שבגלוי נראים כעונשים, כולל ומפני חטאינו גלינו מארצנו, בכלל תורת חסד הם, וכל ירידה צורך עליי היא, ועליי גדולה ביותר.

וגדול כח השיר, כפתגם אדמו"ר הזקן, בעל התניא והשלחן ערוך, בשם רבו המגיד ממזריטש, כל בעלי השיר יוצאים בשיר ונמשכים בשיר – "ידוע שכל הילוך ועליי הנו על ידי שיר דוקא", היינו שעלית הנשמה הוא על ידי שיר וניגון וכו' (ראה לקוטי תורה פ' ברכה, צח, א).

... מוצא אני לחובתי וזכותי להעיר על הכרח לימוד פנימיות התורה ... וכנראה יש לו בזה ידיעה, כי כמה משיריו מוקדשים לבעש"ט ותלמידיו. ותקותי שלא יסתפק בשל עצמו, אלא, כלשון הבעש"ט ישתדל בהפצת המעיונות עד שיגיעו גם "חוצה".

בכבוד ובברכה.

ספר שירים שלו "דורות": תל-אביב, תשכ"ד.
בימים .. נהפכו לששון ולשמחה: ראה ירמ"י לא, יב. זכר"י ח, יט. רמב"ם הלי' תעניות בסופן.
כעונשים .. תורת חסד: ראה לקו"ת מטות פו, ב. ובכ"מ. לקו"ש חכ"ב ס"ע 71 ואילך. וש"נ.
ומפני חטאינו גלינו מארצנו: נוסח תפלת מוסף דיו"ט.
כל בעלי השיר יוצאים בשיר ונמשכים בשיר: שבת נא, ב (במשנה).
כלשון הבעש"ט .. בהפצת המעיונות .. "חוצה": אגה"ק שלו – נדפסה בכש"ט בתחלתו.
ובכ"מ.

לזכות

החתן התי' ישראל והכלה מרת **נחמה ליבא** שיחיו

שטיינער

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

אור לחמשה עשר באב, ה'תשע"ו

שנת הקהל את העם

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ח ר' **ארי' לייב** וזוגתו מרת **חי' שרה עטיל** שיחיו **שטיינער**

הרה"ת ר' **אשר** וזוגתו מרת **רינה** שיחיו **פרקש**

ולזכות זקניהם

הר"ר **שמואל אלטער** שיחי' **ינובסקי**

הרה"ג הרה"ח **יקותיאל** וזוגתו מרת **רחל** שיחיו **פרקש**

הרה"ת ר' **אליעזר חיים** וזוגתו מרת **רבקה בתי'** שיחיו **לפידות**

מרת **לאה רחל** שתחי' **פרקש**